

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 6.10.2015
C(2015) 6713 final

ANNEXES 1 to 5

LIITTEET

komission päätökseen

**Euroopan kalatalousrahastosta annettavaa tukea varten vahvistettujen
toimintaohjelmien (2007–2013) sulkemista koskevien suuntaviivojen hyväksymisestä**

annetun päätöksen C(2013) 4879 muuttamisesta

LIITTEET

komission päätökseen

Euroopan kalatalousrahastosta annettavaa tukea varten vahvistettujen toimintaohjelmien (2007–2013) sulkemista koskevien suuntaviivojen hyväksymisestä

annetun päätöksen C(2013) 4879 muuttamisesta

Sanasto

Näissä suuntaviivoissa on selvyyden ja luettavuuden vuoksi käytetty seuraavia termejä:

<i>EKTR-asetus</i>	Neuvoston asetus (EY) N:o 1198/2006, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2006, Euroopan kalatalousrahastosta
<i>EKTR:n täytäntöönpanoasetus</i>	Komission asetus (EY) N:o 498/2007, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2007, Euroopan kalatalousrahastosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä

1. SULKEMISEN YLEISET PERIAATTEET

Näitä suuntaviivoja sovelletaan suljettaessa Euroopan kalatalousrahastosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006, jäljempänä 'EKTR-asetus', mukaisesti toteutettuja Euroopan kalatalousrahaston toimintaohjelmia ohjelmakaudelta 2007–2013. Suuntaviivojen laadinnassa on otettu huomioon kokemukset, jotka on saatu kaudella 2000–2006 osarahoitettujen ohjelmien sulkemisesta.

Toimintaohjelmien sulkemisessa on kyse vielä maksamattomien unionin talousarviositoumusten rahoituksellisesta selvittämisestä niin, että suoritetaan loppumaksu kunkin toimintaohjelman toimivaltaiselle viranomaiselle, peritään takaisin komission jäsenvaltiolle aiheettomasti maksamat summat ja/tai vapautetaan mahdollinen loppuerä. Sulkemisen kattama jakso ulottuu siihen asti, kun kaikki toimia koskevaan tukeen liittyvät komission ja jäsenvaltioiden oikeudet ja velvoitteet ovat rauenneet. Toimintaohjelmien sulkeminen ei rajoita komission oikeutta tehdä rahoitusoikaisuja.

2. SULKEMISEN VALMISTELU

2.1. Ohjelmia koskevien komission päätösten muuttaminen

Toimintaohjelmasta tehdyn päätöksen muuttamista koskeva pyyntö voidaan esittää menojen tukikelpoisuuden päättymispäivään eli 31. joulukuuta 2015 asti. Tämä määräaika pätee myös rahoitussuunnitelman muuttamiseksi esitettyihin pyyntöihin, jotka koskevat saman ohjelman toimintalinjojen välistä varojen siirtoa.

On kuitenkin suositeltavaa esittää muutospyyntö viimeistään 30. syyskuuta 2015, jotta sulkemisvalmistelut voidaan tehdä ajoissa. Muutospyyntöön käsittelyyn tarvittavan ajan vuoksi menojen tukikelpoisuuden päättymispäivään tai sulkemisasiakirjojen toimittamisen määräaikaan ei myönnetä pidennystä.

3. MENOJEN TUKIKELPOISUUS

3.1. Menojen tukikelpoisuuden päättymispäivä ja sovellettavat säännöt

Menojen tukikelpoisuuden päättymispäivä on EKTR-asetuksen 55 artiklan 1 kohdan mukaisesti 31. joulukuuta 2015. Kuten EKTR-asetuksen 78 artiklan 1 kohdassa säädetään, tukikelpoisia menoja ovat tuensaajien toimia toteuttaessaan maksamat menot ja vastaava julkinen rahoitusosuus, joka on maksettu tai tulee maksettavaksi tuensaajille julkista rahoitusosuutta koskevien ehtojen mukaisesti. Tuensaajien maksamat menot on osoitettava maksukuittien tai todistusarvoltaan vastaavien kirjanpitositteiden avulla. Niiden toimien osalta, joista tuensaajalle ei ole aiheutunut menoja, todentamisviranomaisen todentamat ja komissiolle toimitetut menot muodostavat tuensaajalle maksetun julkisen tuen. Rahoitusjärjestelyvälineiden tapauksessa julkinen rahoitusosuus maksetaan tuensaajalle tukikelpoisuusajan loppuun mennessä.

Hallintoviranomaisen suorittamaa hankkeiden valintaa tai kansallisen tason oikeudellisia ja rahoitusta koskevia sitoumuksia varten ei ole säädetty muuta määräaika.

Myös seuraavat menot ovat tukikelpoisia:

- EKTR-asetuksen 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut menot;

- Euroopan kalatalousrahastosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 498/2007, jäljempänä 'EKTR:n täytäntöönpanoasetus', 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut menot rahoitusjärjestelyvälineiden yhteydessä (ks. suuntaviivojen 3.4 kohta).

Komissiolle esitetyistä maksupyynnöistä vähennetyt sääntöjenvastaisten määrien palautukset katsotaan lopullisiksi. Jo palautettua sääntöjenvastaista menoa ei voida enää sisällyttää maksupyyntöihin, paitsi jos myöhemmin käy ilmi, että kyseiset sääntöjenvastaiset määrät ovatkin sääntöjenmukaisia ja tukikelpoisia.

3.2. Hankkeiden jakaminen kahdelle ohjelmakaudelle – jakamisessa sovellettavat säännöt

Jotta vältetään mahdolliset keskeneräiset (ja siten tukeen kelpaamattomat) hankkeet tukikelpoisuusajan lopussa, jäsenvaltion olisi ennen jakamisperiaatteiden soveltamista varmistauduttava seuraavien edellytysten täytymisestä:

- jäsenvaltio ei valinnut hanketta ohjelmakaudella 2000–2006;
- kunkin hankkeen kokonaiskustannukset ovat vähintään 1 miljoonaa euroa;
- hankkeessa on kaksi selvästi tunnistettavissa olevaa vaihetta, kun otetaan huomioon fyysiset ja rahoitukselliset näkökohdat. Kunkin vaiheen fyysinen soveltamisala ja sitä vastaava rahoitus olisi kuvattava asianmukaisesti ja kuvauksen olisi oltava osa jäljitysketjua. Kunkin vaiheen rahoitus olisi vahvistettava asianomaisen vaiheen fyysisten osatekijöiden perusteella, jotta vältettäisiin tilanne, jossa samat menot ilmoitetaan komissiolle kahdesti;
- hankkeen toinen vaihe voi saada EMKR-asetuksen mukaista rahoitusta ohjelmakaudella 2014–2020¹;

Hankkeen toisen vaiheen on oltava kaikkien ohjelmakaudella 2014–2020 sovellettavien sääntöjen mukainen.

Jäsenvaltion on ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa (ks. suuntaviivojen 5.2 kohta), että on tehty tarvittava oikeudellinen ja rahoitusta koskeva sitoumus, jotta toinen vaihe (ja sen myötä koko hanke) saadaan päätökseen ja toimivaksi ohjelmakaudella 2014–2020.

Jos jäsenvaltio ei pysty saattamaan hanketta päätökseen ja toimivaksi ja ottamaan sitä käyttöön, voidaan tehdä rahoitusoikaisu aiheettomasti maksettujen summien perimiseksi takaisin.

Sulkemisvaiheessa komissiolle ei tarvitse toimittaa luetteloa tällaisista kahdelle ohjelmakaudelle jakautuvista hankkeista. Tällainen luettelo on kuitenkin pystyttävä toimittamaan pyydettyä (ks. suuntaviivojen 5.2.6 kohta). Jäsenvaltion on joka tapauksessa ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa (ks. suuntaviivojen 5.2 kohta) kaikkiin tällaisiin jaettuihin hankkeisiin kytkeytyvä kokonaissumma ilmaistuna unionin rahoitusosuutta vastaavina maksettuina todennettuina kokonaismenoina.

¹ Muista unionin välineistä myönnettyä rahoitusta voidaan harkita sillä edellytyksellä, että kaikki suuntaviivojen 3.2 kohdassa määritetyt hankkeiden jakamista koskevat edellytykset täyttyvät.

3.3. Ei-toimivat hankkeet

Kun sulkemisasiakirjat esitetään, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki ohjelmaan sisältyvät hankkeet ovat toimivia eli että ne ovat valmiita ja käytössä, jolloin niitä voidaan pitää tukikelpoisina².

Jos on olemassa riittävät perustelut, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti ja tapauskohtaisesti päättää sisällyttää lopulliseen menoilmoitukseen ei-toimivia hankkeita. Tuolloin sen on otettava huomioon syyt, joiden vuoksi hanke ei ole toiminnassa. Lisäksi sen on tarkistettava, antavatko hankkeen taloudelliset vaikutukset aiheen tällaiseen erityiskäsittelyyn eli täytyvätkö molemmat seuraavat edellytykset:

- kunkin hankkeen kokonaiskustannukset ovat vähintään 5 miljoonaa euroa; sekä
- tällaisten ei-toimivien hankkeiden menoihin myönnetty rahastojen rahoitus saa olla korkeintaan 10 prosenttia koko toimintaohjelmalle osoitetusta kokonaisrahoituksesta.

Jäsenvaltion olisi sitouduttava saamaan päätökseen kaikki tällaiset ei-toimivat hankkeet viimeistään kahden vuoden kuluttua sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetetusta määräajasta ja maksamaan unionin antaman osarahoituksen takaisin, jos tällaisia hankkeita ei saada päätökseen mainitussa kahden vuoden määräajassa.

Jäsenvaltioiden on toimitettava loppukertomuksen mukana luettelo tällaisista ei-toimivista hankkeista, jotka on säilytetty edelleen toimintaohjelmassa (ks. suuntaviivojen 5.2.7 kohta). Sen jälkeen jäsenvaltion on seurattava tällaisia ei-toimivia hankkeita tiiviisti ja raportoitava komissiolle kuuden kuukauden välein, mitä hankkeita on jo saatu päätökseen ja mitä toimenpiteitä on toteutettu jäljellä olevien hankkeiden valmiiksi saattamista varten ja millaisin tuloksin.

Jäsenvaltion on kahden vuoden kuluessa kyseisen ohjelman sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetetusta määräajasta toimitettava tarvittavat tiedot tällaisten toimintaohjelmassa säilytettyjen hankkeiden valmiiksi saamisesta sekä toiminnallisista näkökohdista. Jos tällaiset hankkeet eivät tämän määräajan päättyessä ole toiminnassa, komissio perii takaisin koko hankkeelle myönnettyt varat. Jos jäsenvaltio ei hyväksy takaisinperintää, komissio tekee rahoitusoikaisun EKTR-asetuksen 97 artiklan mukaisesti³.

3.4. EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan mukaisiin rahoitusjärjestelyvälineisiin sovellettavat tukikelpoisuussäännöt

EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdassa säädetään, että sulkemisen yhteydessä tukikelpoisina menoina pidetään seuraavien erien yhteenlaskettua määrää:

- 1) yrityksille tarkoitetuista rahoitusjärjestelyvälineistä yrityksiin suunnattuihin investointeihin suoritettavat maksut;
- 2) myönnettyt takuut, mukaan lukien takuurahastoista takuina sidotut määrät;

² Hanketta, joka on täyttänyt 56 artiklan 1 kohdan mukaisen vaatimuksen mutta joka ei ole enää toiminnassa toimintaohjelman sulkemisvaiheessa, ei tule katsoa ei-toimivaksi.

³ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomioissa on vahvistettu, että komissiolla on oikeus tehdä rahoitusoikaisuja ei-toimivien hankkeiden tapauksessa. Ks. asiassa T-60/03, *Regione Siciliana* vastaan *komissio*, annettu tuomio (Kok. 2005, s. II-04139). Siinä yleinen tuomioistuin vahvistaa perusteet rahoitusoikaisulle, jonka komissio teki asetuksen (EY) N:o 4253/88 24 artiklan nojalla, koska yhteisrahoitettu hanke ei ollut toimintakelpoinen (ks. etenkin tuomion 82, 83 sekä 99–102 kohta).

3) tukikelpoiset hallintokustannukset.

Koska loppuerän maksupyyntö on toimitettava viimeistään 31. maaliskuuta 2017, eikä lisämenoja voida ilmoittaa 31. maaliskuuta 2017 jälkeen, sulkemisena on 34 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa pidettävä maksupyyntöjen esittämiselle asetetun määräajan viimeistä päivää. Jotta tarkastusviranomaisella olisi riittävästi aikaa sulkemista koskevan ilmoituksen edellyttämään tarkastustyöhön, loppumaksua koskeva maksupyyntö ja lopullinen menoilmoitus olisi toimitettava tarkastusviranomaiselle hyvissä ajoin (nämä asiakirjat olisi suositeltavaa toimittaa tarkastusviranomaiselle vähintään kolme kuukautta ennen 31. maaliskuuta 2017 olevaa määräaikaa).

Jotta menot voitaisiin katsoa tukikelpoisiksi sulkemisvaiheessa, kansallisilla viranomaisilla on oltava varmuus siitä, että loppukäyttäjälle maksettu rahoitusosuus käytetään aiottuun tarkoitukseen. Tältä osin ei kuitenkaan edellytetä, että loppukäyttäjä olisi sulkemisasiakirjojen toimittamiseen mennessä toteuttanut kaikilta osin investointitoimen, jota rahoitusjärjestelyvälineellä tuetaan.

EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti tukikelpoisia menoja sulkemisen yhteydessä ovat toimintaohjelman rahoitusosuudesta loppukäyttäjiin suunnatut investoinnit sekä tukikelpoiset hallintokustannukset ja korvaukset tai palkkiot. Loppukäyttäjiin suunnatuista investoinneista rahoitusjärjestelyvälineisiin palautettuja varoja ei enää pidetä toimintaohjelman rahoitusosuutena. Näiden varojen osalta olisi meneteltävä EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jotta varmistetaan rahoitusjärjestelyvälineiden kautta loppukäyttäjiin investoitujen ohjelman rahoitusosuuksien kierrätysvaikutus. Näiden varojen uudelleenkäyttöä lisäinvestointeihin, joille ei ole säädetty mitään määräaikaa, ei kuitenkaan voida ilmoittaa tukikelpoisina menoina sulkemisen yhteydessä.

3.4.1. Menojen tukikelpoisuus ja toimintaohjelman rahoitusosuus takausten tapauksessa

Kun kyse on takauksista, sulkemisvaiheessa katsotaan tukikelpoisten menojen määräksi myönnettyjen takausten arvo, mukaan lukien takuina sidotut määrät.

3.4.2. Hallintokustannusten tukikelpoisuus

Maaliskuun 31. päivään 2017 asti aiheutuneet ja maksetut hallintokustannukset taikka korvaukset tai palkkiot ovat tukikelpoisia EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdan nojalla kyseisen asetuksen 35 artiklan 4 artiklassa vahvistetuissa rajoissa.

3.4.3. Rahoitusjärjestelyvälineisiin yhdistettynä käytetyt pääomitetut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset – tukikelpoisuus

Korkotukien ja takauspalkkiohyvitysten voidaan katsoa kuuluvan rahoitusjärjestelyvälineeseen ja takaisinmaksettavaan investointiin EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan mukaisessa merkityksessä ainoastaan siinä tapauksessa, että ne liitetään ja yhdistetään EKTR:n lainoihin tai takauksiin yhdessä rahoituspaketissa.

Korkotuet tai takauspalkkiohyvitykset voidaan hakea maksettaviksi ohjelman sulkemisvaiheessa EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti, mikäli tuet ja hyvitykset on nostettu. Tukikelpoisiksi menoiksi katsotaan rahoituksenvälittäjälle tai lopulliselle tuensaajalle maksetut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset, jotka koskevat voimassa olevia lainoja tai takauksia.

Pääomitetut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset, jotka tulevat maksettaviksi loppuerän maksamista koskevan pyynnön esittämisen jälkeen, voidaan ilmoittaa tukikelpoisiksi menoiksi EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kun ne liittyvät sellaisiin lainoihin tai muihin riskirahoitusvälineisiin, joiden voimassaoloaika jatkuu vielä loppuerän maksamista koskevan pyynnön esittämisen jälkeen. Tuolloin seuraavien neljän edellytyksen on täytyttävä:

- korkotuet tai takauspalkkiohyvitykset on liitetty ja yhdistetty EKTR:n lainoihin tai takauksiin yhdessä rahoituspaketissa;
- korkotuet tai takauspalkkiohyvitykset kohdistuvat sellaisiin lainoihin tai muihin riskirahoitusvälineisiin, jotka on maksettu loppukäyttäjiin suunnattuja investointeja varten viimeistään 31. maaliskuuta 2017;
- pääomitetut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset lasketaan viimeistään 31. maaliskuuta 2017 summaamalla diskontatut maksuvelvoitteet; sekä
- pääomitettujen korkotukien tai takauspalkkiohyvitysten kokonaismäärä siirretään EU:n jäsenvaltioiden rahoituslaitoksissa olevalle sulkutilille, jonka haltijana on hallintoviranomainen tai rahoitusjärjestelyvälineen täytäntöönpanosta vastaava taho.

Sulkutilille mahdollisesti jäljelle jäävät varat (esimerkiksi tuet, joita ei ole maksettu laiminlyöntien vuoksi, tai ennaikaiset takaisinmaksut ja kertyneet korot) on käytettävä EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 3 kohdan mukaisesti pienten ja keskisuurten yritysten, mikroyritykset mukaan luettuina, rahoitusjärjestelyvälineiden rahoittamiseen.

Hallintoviranomaisen on ilmoitettava loppukertomuksessa erikseen ne tukikelpoiset menot, jotka koskevat pääomitettuja korkotukia ja takauspalkkiohyvityksiä.

3.4.4. Tukikelpoisiin menoihin tehtävät mahdolliset vähennykset

3.4.4.1. Tukikelpoisten hallintokustannusten kanssa päällekkäiset loppukäyttäjän maksamat järjestelykorvaukset tai -palkkiot

Sellaiset loppukäyttäjiltä veloitetut rahoitusjärjestelyvälineen järjestelykorvaukset tai -palkkiot tai muut hallintokustannukset, jotka ovat päällekkäisiä EKTR:sta korvattaviksi tukikelpoisiksi menoiksi ilmoitettujen hallintokustannusten ja korvausten tai palkkioiden kanssa, on käsiteltävä siten, että vastaava määrä vähennetään EKTR:sta maksettaviksi haetuista EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisista tukikelpoisista menoista.

3.3.4.2. Toimintaohjelmasta suoritetuista maksuista kertyneet korkotulot

Tukikelpoisista menoista on vähennettävä sellaiset toimintaohjelmasta rahoitusjärjestelyvälineeseen, myös holding-tyyppisiin rahastoihin, suoritetuista maksuista kertyneet korkotulot, jotka on määritelty EKTR-rahaston rahoitusosuudelle ja joita ei ole toimintaohjelmaa osittain tai lopullisesti suljettaessa käytetty EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 ja 3 kohdan säännösten mukaisesti.

3.5. EKTR-asetuksen 27 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisiin sulkutileihin sovellettavat erityiset tukikelpoisuussäännöt

Varhaiseläkkeelle siirtymiseen [on ehdottomasti täsmennettävä, myönnetäänkö tukea ainoastaan varhaiseläkkeelle siirtymiseen vaiko myös muuhun kalastusalalta

poistumiseen] EKTR-asetuksen 27 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti myönnettävää tukea pidetään EKTR-asetuksen mukaiseen tukeen kelpaavana, vaikka se maksettaisiin tuensaajalle 31. päivän joulukuuta 2015 jälkeen, jos EKTR:n rahoitusosuus on talletettu kyseistä erityistä tarkoitusta varten sulkutilille ennen mainittua päivämäärää.

3.6. Kroatian liittyminen unioniin

Kroatia liittyi unioniin heinäkuussa 2013 eli ohjelmakauden 2007–2013 lopulla. Liittymissopimuksessa määrätään järjestelyistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, joita Kroatian tapauksessa sovelletaan EKTR:n täytäntöönpanoon (liittymissopimuksen liitteessä III oleva 5 kohta⁴).

4. SULKEMISASIAKIRJOJEN ESITTÄMINEN

4.1. Sulkemisasiakirjat

Loppumaksun maksamisen osalta EKTR-asetuksen 86 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava kustakin toimintaohjelmasta seuraavat kolme asiakirjaa ("sulkemisasiakirjat"):

- 1) loppumaksua koskeva maksupyyntö ja 78 artiklan mukainen menoilmoitus;
- 2) toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus, johon sisältyvät 67 artiklassa säädetyt tiedot;
- 3) ilmoitus ohjelman sulkemisesta ja ilmoitukseen liitettävä 61 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu lopullinen tarkastuskertomus.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikissa edellä mainituissa asiakirjoissa olevat rahoitustiedot (samoin kuin SFC2007-tietokannassa olevat tiedot) ovat keskenään yhtäpitävät.

4.2. Sulkemisasiakirjojen esittämisen määräaika

Kaikki sulkemisasiakirjat on toimitettava viimeistään 31. maaliskuuta 2017, kuten EKTR-asetuksen 86 artiklan 1 kohdassa säädetään, ja niiden on katettava myös toimet, joita on lykätty oikeudellisten menettelyjen tai hallinnollisten muutoksenhakujen vuoksi. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava välimaksupyyntöjen säännöllistä lähettämistä, vaikka ennakkomaksujen ja välimaksujen yhteismäärä olisi jo suuruudeltaan 95 prosenttia toimintaohjelmalle osoitetusta EKTR:n rahoitusosuudesta. Jotta tarkastusviranomaisen työ helpottuisi, on suositeltavaa, että jäsenvaltiot toimittavat viimeisen välimaksupyyntön viimeistään 30. kesäkuuta 2016⁵.

Komissio lähettää jäsenvaltioille kirjeen kaksi kuukautta ennen toimintaohjelman sulkemisasiakirjojen esittämiseksi asetettua määräaikaa. Kirjeessä jäsenvaltioille tiedotetaan sulkemisasiakirjojen myöhässä esittämisestä aiheutuvista seurauksista.

Kaikki mainitut kolme asiakirjaa ovat osa sulkemispakettia. Jos komissio ei ole saanut suuntaviivojen 4.1 kohdassa mainittuja sulkemisasiakirjoja 31. maaliskuuta 2017 mennessä, se vapauttaa puuttuvia asiakirjoja vastaavan osan sitoumuksesta ilman eri toimenpiteitä. Siinä tapauksessa toimintaohjelman sulkemista jatketaan komission käytettävissä olevien viimeksi toimitettujen tietojen perusteella (viimeisin välimaksu ja

⁴ EYVL L 112, 24.4.2012.

⁵ Tuolloin tarkastusviranomainen pystyy varmasti käymään läpi vuonna 2016 ilmoitetut menot. Lisäksi on mahdollista varautua sulkemista koskevan ilmoituksen tekemiseen, jonka määräaika on 31. maaliskuuta 2017.

menoilmoitus, viimeisin hyväksyttävä vuotuinen täytäntöönpanokertomus sekä viimeisin hyväksyttävä vuotuinen tarkastuskertomus).

Täytäntöönpanoa koskevan loppukertomuksen ja sulkemista koskevan ilmoituksen toimittamatta jättäminen on osoitus siitä, että toimintaohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmässä on vakava puute, joka on vaarantanut toimintaohjelmalle jo maksetun unionin rahoitusosuuden. Jos nämä asiakirjat jätetään toimittamatta, komissio voi tehdä rahoitusoikaisun EKTR-asetuksen 97 artiklan mukaisesti.

Asiakirjat on toimitettava yksinomaan sähköisesti; paperiversioita ei hyväksytä. Sähköisestä toimitustavasta säädetään EKTR-asetuksen 66 artiklan 4 kohdassa ja 75 artiklan 4 kohdassa sekä EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 65 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdassa ja 65 artiklan 2 kohdan g alakohdassa. Komissio katsoo, että asiakirjat on vastaanotettu oikea-aikaisesti, jos asiaankuuluvat tiedot on toimitettu, validoitu ja lähetetty SFC2007-tietokannassa. Kun kaikki asiakirjat on lähetetty, jäsenvaltiot saavat SFC2007:stä vastaanottoilmoituksen, jossa mainitaan asiakirjojen vastaanottopäivä ja -aika.

Helmikuun 2. päivänä 2015 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/895 3 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden ei edellytetä toimittavan vuotuista täytäntöönpanokertomusta vuodelta 2015.

Jäsenvaltioiden olisi toimitettava viimeinen vuotuinen tarkastuskertomus joulukuussa 2015.

4.3. Asiakirjojen muuttaminen niiden esittämiselle asetetun määräajan jälkeen

Jäsenvaltiot eivät saa muuttaa EKTR-asetuksen 86 artiklan 1 kohdassa lueteltuja sulkemisasiakirjoja niiden esittämiselle asetetun määräajan (31. maaliskuuta 2017) jälkeen. Ainoastaan kirjoitus- ja laskuvirheiden korjaaminen on sallittua.

Jäsenvaltiot eivät voi esittää menoilmoitukseen ja loppumaksua koskevaan maksupyyntöön uusia menoja. Ne voivat kuitenkin tarkistaa lukuja alaspäin peruuttamalla menoja.

Komissio voi pyytää, että jäsenvaltio korjaa loppumaksua koskevaa maksupyyntöä tai menoilmoitusta esittämällä lisätietoja tai tekemällä teknisiä korjauksia, jos tällaiset lisätiedot tai korjaukset liittyvät ennen esittämiselle asetetun määräajan päättymistä komissiolle ilmoitettuihin menoihin. Tällöin komissio antaa jäsenvaltiolle kaksi kuukautta aikaa korjausten tekemiseen. Jos korjauksia ei tehdä kahden kuukauden kuluessa, komissio käyttää sulkemisen yhteydessä niitä tietoja, jotka sillä on käytettävissään.

4.4. Asiakirjojen saatavuus

EKTR-asetuksen 87 artiklan mukaan hallintoviranomaisen on varmistettava, että kaikki asianomaisen toimintaohjelman menoja ja tarkastuksia koskevat tositteet ovat komission ja tilintarkastustuomioistuimen saatavilla kolmen vuoden ajan komission EKTR-asetuksen 86 artiklan 5 kohdan mukaisesti ilmoittaman toimintaohjelman sulkemispäivän jälkeen.

Kolmen vuoden määräaika voi lakata kulumasta vireillä olevan oikeudenkäynnin johdosta tai komission asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä.

Hallintoviranomaisen on asetettava pyynnöstä komission käyttöön luettelo, jossa mainitaan kaikki päätökseen saatetut toimet toimintaohjelman sulkemista seuraavalta kolmen vuoden kokonaisjaksolta.

5. SULKEMISASIAKIRJOJEN SISÄLTÖ

5.1. Lopullisia menoja koskeva todennettu ilmoitus ja loppumaksua koskeva maksupyyntö

5.1.1. Yleinen periaate

Lopullisia menoja koskeva todennettu ilmoitus, johon sisältyy loppumaksua koskeva maksupyyntö, on laadittava EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen liitteessä IX olevassa B osassa esitetyn mallin mukaisesti.

Unionilta toimintalinjalle suoritettujen maksujen ja toimille tosiasiallisesti maksetun EKTR:n rahoitusosuuden välillä voi esiintyä eroja. Tämä johtuu siitä, että hallintoviranomainen voi joustavasti soveltaa eri osarahoitusosuuksia yksittäisiin toimiin, kuten EKTR-asetuksen 53 artiklan 5, 6, 7, 8 ja 9 kohdassa esitetään.

EKTR:n moitteettoman varainhoidon periaatetta on noudatettava, eli tuensajille maksetun julkisen rahoitusosuuden (sellaisena kuin se ilmoitetaan lopullisia menoja koskevassa todennetussa ilmoituksessa) olisi ohjelmakauden lopussa oltava vähintään yhtä suuri kuin komission toimintaohjelmaan maksama rahoitusosuus, ja jäsenvaltioiden olisi EKTR-asetuksen 80 artiklan mukaisesti varmistettava, että tuensajaat saavat julkisen rahoitusosuuden kokonaisuudessaan mahdollisimman pian ja täysimääräisenä.

On otettava huomioon EKTR-asetuksen 77 a artikla, jonka mukaan ohjelmassa välimaksuina ja loppumaksuina maksettu unionin rahoitusosuus ei saa olla suurempi kuin julkinen rahoitusosuus ja ohjelman kullekin toimintalinjalle ja tavoitteelle EKTR:sta myönnetyn tuen enimmäismäärä. EKTR-asetuksen 77 a artiklan perusteella on näin ollen mahdotonta sallia samanlaista joustoa kuin ohjelmakauden 2000–2006 ohjelmia päätettäessä (toimintalinjakohtaisen lopullisen rahoitusosuuden laskennassa oli tuolloin 10 prosenttia joustovaraa)⁶.

5.1.2. Tiettyjen jäsenvaltioiden varainhoito – asetus (EU) N:o 387/2012 (määrien korottaminen)

EKTR-asetuksen 77 artiklan 2 kohdan (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 387/2012) mukaan komissio voi tietyin edellytyksin maksaa korotetun määrän kunkin sellaisen maksupyyntön osalta, jonka esittänyt jäsenvaltio kärsii varainhoitoon kohdistuvien vakavien vaikeuksien uhasta. Korotettu määrä lasketaan lisäämällä sovellettavaan osarahoitusosuuteen 10 prosenttiyksikköä.

Jos välimaksut ja loppumaksut lasketaan sen jälkeen, kun jäsenvaltio ei voi enää saada rahoitustukea, komissio ei ota huomioon korotettuja määriä, jotka on maksettu jäsenvaltiolle ajalta, jolta se sai korotuksen.

Unionin rahoitusosuus ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin julkinen rahoitusosuus ja kullekin toimintalinjalle ja tavoitteelle EKTR:sta myönnetyn tuen enimmäismäärä sellaisena kuin se on vahvistettu komission tekemässä toimintaohjelman hyväksymistä koskevassa päätöksessä.

⁶ Komission 11. helmikuuta 2009 tekemä päätös C(2009)960, jolla muutetaan rakennerahastotuen (2000–2006) päättämistä koskevia suuntaviivoja (C(2006)3424, 1. elokuuta 2006).

5.1.3. Takaisinperintä (myös sulkemisasiakirjojen esittämisen jälkeen tapahtuva) ja sääntöjenvastaisuudet

Vuotuinen ilmoitus, joka on lähetettävä SFC2007-tietokannan kautta (EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen⁷ liitteen X mukaisesti) viimeistään 31. maaliskuuta 2017 vuodelta 2016, käsitellään sulkemisvaiheessa seuraavasti:

- Liitteessä X olevassa 3 kohdassa ilmoitetut vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät on sisällytettävä loppuerän maksupyyntöön. Niitä ei kuitenkaan makseta vaan ne voivat muodostaa maksamatta olevan komission sitoumuksen. Kun ilmoitettujen menojen takaisinperintää koskeva menettely on käynnistetty, kyseiset määrät ilmoitetaan vireillä olevien takaisinperintämenettelyjen kohdassa. Niitä ei ilmoiteta oikeudellisista ja hallinnollisista syistä keskeytettynä toimina⁸, koska nämä tapaukset koskevat ainoastaan määriä, joita jäsenvaltio ei ole voinut ilmoittaa. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle vireillä olevien takaisinperintämenettelyjen tuloksista.
- Kun kyse on liitteessä X olevan 4 kohdan mukaisista summista, joita ei saada perityiksi takaisin, ja kun jäsenvaltio pyytää unionin osuuden kattamista Euroopan unionin yleisestä talousarviosta, komissio tutkii kunkin tapauksen asianmukaisella tavalla. Tässä yhteydessä se a) ilmoittaa jäsenvaltiolle kirjallisesti aikomuksestaan panna vireille kyseistä määrää koskeva tutkimus tai b) pyytää jäsenvaltiota jatkamaan takaisinperintämenettelyä tai c) hyväksyy sen, että unionin osuus katetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta.
- Sitoumus pysyy voimassa sellaisten liitteessä X olevan 4 kohdan mukaisten ilmoitettujen määrien osalta, joiden tapauksessa komissio on pyytänyt lisätietoja, pannut vireille tutkimuksen tai pyytänyt jäsenvaltiota jatkamaan takaisinperintämenettelyä.
- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaiset liitteessä X olevassa 4 kohdassa mainitut määrät, joiden osalta jäsenvaltio ei ole pyytänyt unionia kattamaan oman osansa menetyksestä, vähennetään lopullisia menoja koskevasta todennetusta ilmoituksesta.

Kaikki sulkemisen jälkeen takaisin perityt määrät on kuitenkin maksettava takaisin komissiolle.

5.1.4. Sulkutilit

Sulkemisvaiheessa sulkutileiltä vielä maksettavien varhaiseläkepalkkioiden kumulatiivinen arvo on sisällytettävä ja merkittävä selkeästi lopullisia menoja koskevaan todennettuun ilmoitukseen sekä loppumaksua koskevaan maksupyyntöön.

⁷ Komission asetus (EU) N:o 1249/2010.

⁸ Kuten EKTR-asetuksen 93 artiklassa säädetään, poikkeus ilman eri toimenpiteitä tapahtuvaan vapauttamiseen ovat määrät, joita todentamisviranomainen ei ole voinut ilmoittaa komissiolle siitä syystä, että toimenpiteet on keskeytetty sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä vaikutus. Kuten edellä jo todettiin, vireillä olevat takaisinperintämenettelyt puolestaan koskevat määriä, jotka on ilmoitettu komissiolle.

5.2. Täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus

5.2.1. Yleinen periaate

Loppukertomuksen on sisällettävä EKTR-asetuksen 67 artiklan 2 kohdassa selostetut tiedot. Sen olisi oltava rakenteeltaan samanlainen kuin vuotuinen täytäntöönpanokertomus, sillä molemmat asiakirjat perustuvat samaan EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen liitteessä XIV olevaan malliin. Siinä olisi esitettävä koostetiedot koko täytäntöönpanokaudelta.

5.2.2. Hyväksyttävyyden, hyväksyntä ja määräajat

EKTR-asetuksessa ei aseteta määräaika loppukertomuksen hyväksyttävyydestä. Siinä ei myöskään säädetä, mitä tapahtuu, jos loppukertomus ei ole hyväksyttävä. Sen mukaan kertomusta pidetään hyväksyttävänä, jos se sisältää kaikki 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettavat tarvittavat tiedot. Asetuksen 67 artiklan 2 kohdan säännökset ovat lähtökohtana myös loppukertomuksen hyväksynnälle, joten hyväksyttävyyden ja hyväksyntä voidaan sulkeamisen yhteydessä rinnastaa toisiinsa, ja näitä kahta käsitettä olisi käytettävä toistensa vastineina.

Loppukertomuksen vastaanottamispäivän jälkeen komissiolla on viisi kuukautta aikaa vahvistaa kertomuksen hyväksyttävyyden tai esittää jäsenvaltioille kommentteja ja pyytää kertomuksen tarkistamista, jos se ei ole tyytyväinen kertomuksen sisältöön. Loppukertomus katsotaan hyväksyttäväksi / hyväksytään vain sillä edellytyksellä, että kaikki komission kommentit on otettu tyydyttävällä tavalla huomioon.

Asetuksessa asetetaan aikarajat, joiden kuluessa komissio toimittaa kommenttinsa jäsenvaltioille. Siinä ei kuitenkaan vahvisteta määräaika jäsenvaltion vastaukselle. Siksi on aiheellista vahvistaa komission ja jäsenvaltion välistä vuoropuhelua koskevat puitteet.

Kun komissio on toimittanut loppukertomusta käsittelevät kommentit, jäsenvaltiolla on kaksi kuukautta aikaa vastata ja toimittaa tarvittavat tiedot. Jos jäsenvaltio ei voi noudattaa tätä määräaika, sen on ilmoitettava komissiolle asiasta. Tuolloin määräaika voidaan pidentää kahdella kuukaudella.

Jos jäsenvaltio ei pysty parantamaan loppukertomusta, komissio hylkää sen ja suorittaa sulkeamisen käytettävissä olevien asiakirjojen perusteella. Samanaikaisesti komissio voi tehdä rahoitusoikaisuja EKTR-asetuksen 97 artiklan mukaisesti.

Tavoitteena on, että komissio tarkastaa ja hyväksyy loppukertomuksen yhden vuoden kuluessa sen vastaanottamispäivästä.

5.2.3. Määrien korottamisesta ilmoittaminen

Vaikka EKTR-asetuksen 77 artiklassa (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 387/2012) ei suoranaisesti säädetä jäsenvaltioiden velvoitteesta ilmoittaa korotettujen määrien käytöstä, sen 76 artiklan 6 kohdassa (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 387/2012) säädetään, että jäsenvaltioiden on vuosikertomuksissa annettava tiedot korotettujen määrien käytöstä ja koottava loppukertomukseen kaikki vuosikertomuksissa jo annetut tiedot ja esitettävä siinä yhteenveto 76 artiklan 6 kohdassa vaadituista tiedoista.

5.2.4. Rahoitusjärjestelyvälineitä koskevat tiedot

Loppukertomuksessa olisi oltava selostus, jossa esitetään yhteenveto rahoitusjärjestelyvälineistä ja täytäntöönpanojärjestelyistä. Loppukertomuksen yhteydessä täytäntöönpanojärjestelyt olisi tulkittava laajasti, jotta

rahoitusjärjestelyvälineiden toiminnasta ohjelmakaudella 2007–2013 esitettäisiin tasapainoinen katsaus yleistavoitteen mukaisesti.

Loppuraportissa on esitettävä seuraavat tiedot:

- 1) ohjelmakaudella perustettujen rahastojen lukumäärä ja tyyppi;
- 2) kansallista osarahoitusta myöntävien tahojen tunnistetiedot ja kansallisen osarahoituksen tyyppi (laina, luontoissuoritus); mahdolliset yhteissijoitusrahastot on yksilöitävä selvästi;
- 3) toimen taustalla olevien rahoitussopimusten allekirjoituspäivä ja voimassaoloaika;
- 4) tiedot holding-rahaston hallinnoijan, rahaston hallinnoijien sekä loppukäyttäjien valintamenettelystä;
- 5) tarjottujen tuotteiden tyypit ja kohteina olevat loppukäyttäjät;
- 6) tiedot, jotka koskevat toimintaohjelman varojen nostamista rahoitusjärjestelyvälineistä;
- 7) pääomitettyjen korkotukien ja takauspalkkiohyvitysten määrä (ks. 3.4.3 kohta);
- 8) toimintaohjelmasta suoritetuista maksuista kertyneet korkotulot, jotka on määritelty EKTR:lle;
- 9) lyhyt yleisarvio rahaston toiminnasta ja siitä, miten rahasto on osaltaan vaikuttanut kyseisen toimintaohjelman ja toimintalinjan tavoitteiden saavuttamiseen;
- 10) tiedot ohjelmien sulkemisen jälkeen jäljellä olevista varoista:
  - a) EKTR:n varojen osalta määritelty jäljellä olevien varojen arvo (jäljellä olevat varat ja investointien ja osuuksien arvo ennen sulkemisasiakirjojen esittämistä) 31. joulukuuta 2015;
  - b) päättämispäivämäärä (rahoitussopimuksen mukaisesti) ja jäljellä olevien varojen kertymistä koskeva päivämäärä;
  - c) EKTR:lle määriteltyjen jäljellä olevien varojen uudelleenkäyttöä koskevat tiedot, joissa eritellään kyseisten varojen hallinnoinnista vastaava toimivaltainen viranomais, uudelleenkäyttömuoto, tarkoitus, kyseinen maantieteellinen alue ja suunniteltu kesto;
- 11) jos rahoitusjärjestelyvälineissä on ilmennyt erityisiä vaikeuksia ja/tai jos niiden liiketoimintasuunnitelmien mukaiset päätavoitteet ovat jääneet täyttymättä, loppukertomuksessa olisi esitettävä lyhyt yhteenvedo kyseisten vaikeuksien pääasiallisista syistä sekä (tapauksen mukaan) hallintoviranomaisen, holding-rahaston hallinnoijan tai rahaston hallinnoijan mahdollisesti toteuttamien korjaustoimien luonteesta, ajoituksesta ja vaikuttavuudesta.

Täydentäviä numerotietoja on esitettävä käyttämällä suuntaviivojen liitteessä I olevaa mallia.

5.2.5. Tuloksista raportointi

Täytäntöönpanoaikana jäsenvaltiot ovat EKTR-asetuksen 67 artiklan 2 kohdan vaatimusten mukaisesti ilmoittaneet täytäntöönpanoa koskevissa vuosikertomuksissa yksityiskohtaisesti, miten toimintaohjelman täytäntöönpanossa on edistytty. Edistys

kuvataan toimintalinjoittain suhteessa niiden todennettavissa oleviin erityisiin tavoitteisiin ja käyttämällä toimintaohjelmassa tarkoitettuja indikaattoreita.

Täytäntöönpanoa koskevien vuosikertomusten arvioinnin yhteydessä jäsenvaltiot ovat myös joutuneet selvittämään mahdolliset erot ja edistymisen sovittuihin tavoitteisiin nähden ja muuttamaan epäasianmukaisesti asetettuja tavoitteita.

Suorituskykyä koskevat tavoitteet olisi kuitenkin mahdollisuuksien mukaan säilytettävä ennallaan, jotta tukitoimien taso ei heikkenisi. Muuttamista koskevassa pyynnössä jäsenvaltioiden on varmistuttava tarkistettujen tavoitteiden oikeellisuudesta, varsinkin jos niitä ei ole alun perin asetettu asianmukaisesti. Tavoitteita ei kuitenkaan pidä muuttaa suorituskykylähtöisesti. Toisin sanoen tarkoituksena ei ole, että tavoite muutetaan vastaamaan tosiasiallista suorituskykyä.

Jos sulkemisvaiheessa ilmenee, että loppukertomuksessa ilmoitetut indikaattorit poikkeavat merkittävästi (yli 25 prosenttia) toimintaohjelmalle asetetuista tavoitteista, jäsenvaltion on selostettava ja perusteltava, miksi tavoitetta ei ole saavutettu ja miksi täytäntöönpanoaikana ei ole toteutettu korjaustoimia. Selostus ja perustelut on esitettävä lyhyen, enintään kolmesivuisen, yhteenvedon muodossa.

5.2.6. Hankkeiden jakaminen kahdelle ohjelmakaudelle

Jäsenvaltioiden on pyynnöstä esitettävä luettelo kahdelle ohjelmakaudelle jaettavista hankkeista (ks. suuntaviivojen 3.2 kohta). Sitä varten on käytettävä suuntaviivojen liitteessä V olevaa mallia.

5.2.7. Ei-toimivat hankkeet

Jäsenvaltioiden on esitettävä loppukertomuksessa luettelo ei-toimivista hankkeista (ks. suuntaviivojen 3.3 kohta). Sitä varten on käytettävä suuntaviivojen liitteessä II olevaa mallia.

5.2.8. Korkotulojen käyttö

EKTR-asetuksen 81 artiklan 3 kohdan mukaan ennakkomaksusta millä tahansa tasolla (keskushallinto, välittävä elin) kertyviä korkotuloja on pidettävä kansallisen julkisen rahoitusosuuden muodossa olevina jäsenvaltion varoina, ja ne on käytettävä hallintoviranomaisen päätöksen mukaisesti toimiin asianomaisessa toimintaohjelmassa.

5.2.9. Sulkutileistä raportointi

Tässä kohdassa kuvataan yksityiskohtaisesti menettely, jota noudatetaan EKTR-asetuksen 27 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisten varhaiseläkepalkkioiden maksamisessa sulkutileiltä. Siinä annetaan myös tiedot kaikista tuensaajista, määristä ja oletetuista maksupäivistä. Lisäksi siihen liitetään hallintoviranomaisen sitoumus

- a) raportoida sulkemisasiakirjojen toimittamisen jälkeen vuosittain varojen käytöstä siihen asti kun viimeiset maksut tuensaajille on suoritettu;
- b) keskeyttää palkkion maksaminen ja tarvittaessa periä takaisin tukeen kelpaamattomat menot, jos todetaan, ettei tuensaaja täytä palkkion saamisen edellytyksiä;
- c) olla siirtämättä käyttämättömiä tai palautettuja varoja myöhemmin muihin toimiin ja palauttaa ne EU:n talousarvioon.

5.3. Sulkemista koskeva ilmoitus

5.3.1. Yleinen periaate

EKTR-asetuksen 61 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan tarkastusviranomaisen laatii sulkemista koskevan ilmoituksen ja antaa sen komissiolle viimeistään 31. maaliskuuta 2017. Ilmoituksessa arvioidaan loppuerän maksupyynnön oikeellisuus sekä lopullisen menoilmoituksen, johon on liitetty lopullinen tarkastuskertomus, perustana olevien tapahtumien laillisuus ja säännönmukaisuus.

Sulkemista koskevan ilmoituksen on perustuttava kaikkeen tarkastusstrategian mukaisesti tarkastusviranomaisen tekemään tai sen vastuulla tehtyyn tarkastustyöhön, kuten EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 44 artiklan 3 kohdassa säädetään. Työhön kuuluvat tarkastusviranomaisen 1. heinäkuuta 2015 jälkeen tekemät tarkastukset (EKTR-asetuksen 61 artiklan e alakohdan i alakohta), ja lopullisessa tarkastuskertomuksessa on esitettävä niihin liittyvät tiedot. Toisin sanoen tarkastusviranomaisen on raportoitava käyttämällä perustana 1. heinäkuuta 2015 asti toteutunutta tarkastustyötä sekä tarkastustyötä, joka on suoritettu 1. heinäkuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2016 välisenä aikana. Tarkastusviranomaisen EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 42 artiklan mukaisesti tänä aikana suorittamat toimien tarkastukset kattavat vuosina 2015 ja 2016 ilmoitetut menot⁹.

EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 44 artiklan 3 kohdan mukaan sulkemista koskeva ilmoitus ja lopullinen tarkastuskertomus on laadittava EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VII olevan mallin mukaisesti.

Jos tutkimus on ollut laajuudeltaan rajoittunut tai jos sulkemista koskevaan ilmoitukseen ei havaittujen sääntöjenvastaisten menojen määrän perusteella ole mahdollista antaa vakiomuotoista lausuntoa, tarkastusviranomaisen on EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 44 artiklan 4 kohdan mukaan ilmoitettava syyt ja arvioitava ongelman laajuus ja taloudellinen vaikutus.

Sulkemista koskevien ilmoitusten laadintamenettelyistä on ilmoitettu komissiolle vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yhteydessä, kuten EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 49 artiklan e alakohdassa edellytetään. Menettelyihin mahdollisesti tehdyistä muutoksista on ilmoitettava komissiolle vuotuisissa tarkastuskertomuksissa.

Jos jäsenvaltio on suorittanut osittaisen sulkemisen (EFFC-muistio 36/2009) ohjelmakaudella, tarkastusviranomaisen on ilmoitettava lopullisessa tarkastuskertomuksessa kaikki osittaisen sulkemisen jälkeen havaitut sääntöjenvastaisuudet, jotka liittyvät osittaisen sulkemisen kohteina oleviin toimiin. Lisäksi tarkastusviranomaisen on tällöin vahvistettava lopullisessa tarkastuskertomuksessa, että komission 97 artiklan mukaisesti tekemät rahoitusoikaisut olivat nettomääräisiä, kuten EKTR-asetuksen 85 artiklan 3 kohdassa säädetään.

5.3.2. Hyväksyttävyys, hyväksyntä ja määräajat

EKTR-asetuksen 86 artiklan 3 kohdan mukaan komissio antaa jäsenvaltiolle tiedoksi lausuntonsa ohjelman sulkemista koskevan ilmoituksen sisällöstä viiden kuukauden

⁹ Jotta tarkastusviranomaisen pystyy tarkastuksissaan kattamaan vuonna 2016 ilmoitetut menot ja jotta noudatetaan sulkemista koskevan ilmoituksen esittämiseksi asetettua määräaika eli 31. maaliskuuta 2017, on suositeltavaa, että todentamisviranomaisen esittää viimeisen välimaksupyynnön viimeistään 30. kesäkuuta 2016. Näin voidaan varmistaa, että kyseisen päivämäärän jälkeen komissiolle ei ilmoiteta uusia menoja ennen loppuerän maksupyynnön esittämistä.

kuluessa ilmoituksen vastaanottamispäivästä. Ilmoitus katsotaan hyväksytyksi, jos komissio ei esitä huomautuksia mainitun viiden kuukauden määräajan kuluessa.

Kun komissio on toimittanut sulkemista koskevaa ilmoitusta käsittelevät kommentit, jäsenvaltiolla on kaksi kuukautta aikaa vastata ja toimittaa tarvittavat tiedot. Toisin sanoen menettely vastaa loppukertomukselle vahvistettua vuoropuhelumenettelyä. Jos jäsenvaltio ei pysty noudattamaan mainittua määräaikaa, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle, ja tuolloin määräaikaa voidaan pidentää vielä kahdella kuukaudella. Poikkeuksen muodostavat tapaukset, joissa jäsenvaltioiden on tehtävä lisää tarkastustyötä. Niissä määräaikaan voidaan myöntää tarkastustyön valmiiksi saamisen edellyttämä pidennys. Sulkemista koskeva ilmoitus hyväksytään vain sillä edellytyksellä, että kaikki komission kommentit on otettu huomioon.

Tavoitteena on, että komissio tarkastaa ja hyväksyy sulkemista koskevan ilmoituksen yhden vuoden kuluessa sen vastaanottamispäivästä. Poikkeuksina ovat tapaukset, joissa pyydytetyt lisätarkastukset vaativat pidemmän ajan.

Sulkemista koskevan ilmoituksen toimittamatta jättäminen on osoitus siitä, että ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmässä on vakava puute, joka on vaarantanut ohjelmalle jo maksetun unionin rahoitusosuuden, kuten EKTR-asetuksen 97 artiklassa todetaan. Sama päätelmä on mahdollinen myös silloin, kun toimitetussa sulkemista koskevassa ilmoituksessa ei arvioida asianmukaisesti lopullisen menoilmoituksen perustana olevien tapahtumien laillisuutta ja säännönmukaisuutta.

Tällaisissa tapauksissa ja kun sulkemista koskevassa ilmoituksessa tuodaan esiin sääntöjenvastaisuuksia tai järjestelmiä koskevia puutteita, joita ei ole oikaistu ennen sulkemista, komissio voi harkita EKTR-asetuksen 97 ja 98 artiklan mukaisen rahoitusoikaisumenettelyn aloittamista. Menetelmästä on lisätietoa 25. kesäkuuta 2012 tehdyssä komission päätöksessä C(2012)3876.

Tarkempia ohjeita lopullisen tarkastuskertomuksen ja sulkemista koskevan ilmoituksen laatimisesta ja sisällöstä annetaan näiden suuntaviivojen liitteessä III.

6.   TEKNISEN AVUN SAATAVUUS

Ohjelmakauden 2007–2013 toimintaohjelmille suunnattavasta teknisestä avusta säädetään EKTR-asetuksen 46 artiklan 2 kohdassa. Mainitun artiklan mukaan on mahdollista rahoittaa valmistelevia toimia ohjelmakautta 2014–2020 varten. On kuitenkin huomattava, että näiden valmistelevien toimien on oltava sisältönsä osalta tukikelpoisia ohjelmakautta 2007–2013 koskevien unionin ja kansallisten tukikelpoisuussääntöjen mukaisesti ja että niiden on myös täytettävä kyseisen toimintaohjelman valintaperusteet. Lisäksi niiden on oltava tarkoituksenmukaisia, eli ehdotettujen toimien ja jäsenvaltiossa uutta ohjelmakautta varten toteutettujen valmistelutoimien välillä olisi oltava selvästi osoitettava yhteys.

On kuitenkin korostettava, että nykyisen ohjelmakauden teknisen avun ensisijainen tarkoitus on ohjelmakauden 2007–2013 toimintaohjelmien hallinnointi ja täytäntöönpano.

7. VAPAUTTAMINEN

7.1. Ilman eri toimenpiteitä tapahtuva vapauttaminen

Kaikki määrät, jotka koskevat sulkemisvaiheessa ilmoittamatta olevia toimia, vapautetaan. Poikkeuksina ovat sellaiset määrät, joita todentamisviranomainen ei ole voinut ilmoittaa siitä syystä, että toimet on keskeytetty sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä vaikutus (EKTR-asetuksen 92 artikla), tai ylivoimaisen esteen vuoksi (EKTR-asetuksen 93 artiklan c alakohta).

Jäsenvaltion on ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa ja sulkemisesta koskevassa ilmoituksessa tällaisiin toimiin liittyvät määrät, joita ei ole voitu ilmoittaa sulkemisasiakirjojen esittämisvaiheessa.

7.2. Määrärahojen ottaminen uudelleen käyttöön

Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 157 artiklan mukaisesti on mahdollista ottaa vapautetut määrärahat uudelleen käyttöön, jos asiaan liittyy yksin komission tekemä ilmeinen virhe.

8. TOIMET, JOTKA ON KESKEYTETTY SELLAISEN OIKEUDELLISEN MENETTELYN TAI HALLINNOLLISEN MUUTOKSENHAUN VUOKSI, JOLLA ON LYKKÄÄVÄ VAIKUTUS

Jäsenvaltioiden on päätettävä sellaisten toimien osalta, joihin sovelletaan lykkäävää vaikutusta omaavia oikeudellisia menettelyjä tai hallinnollista muutoksenhakua, ennen toimintaohjelman sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetetun määräajan päättymistä, olisiko toimi (kokonaisuudessaan tai osittain)

- poistettava ohjelmasta ja/tai korvattava toisella tukikelpoisella toimella ennen määräajan päättymistä;
- pidettävä edelleen ohjelmassa.

Poikkeuksena ilman eri toimenpiteitä tapahtuvaan vapauttamiseen ovat määrät, joita todentamisviranomainen ei ole voinut ilmoittaa komissiolle siitä syystä, että toimenpiteet on keskeytetty sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä vaikutus. Kuten edellä jo todettiin, vireillä olevat takaisinperintämenettelyt puolestaan koskevat komissiolle ilmoitettuja määriä.

Jotta sitoumus voidaan pitää voimassa, jäsenvaltion on ohjelmassa pidettyjen toimien (EKTR-asetuksen 92 artikla) osalta ilmoitettava komissiolle määrä, jota ei ole voitu ilmoittaa lopullisessa menoilmoituksessa.

Pyytäessään EKTR-asetuksen 93 artiklan soveltamista jäsenvaltion on täytettävä seuraavat kolme edellytystä:

- a) sen on todistettava, että tietyn toimen osalta on meneillään oikeudellinen menettely tai hallinnollinen muutoksenhaku;
- b) sen on osoitettava, että kyseisellä oikeudellisella menettelyllä tai hallinnollisella muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus;
- c) sen on perusteltava määrät, joilla ilman eri toimenpiteitä tapahtuvan vapauttamisen kohteena mahdollisesti olevia määriä vähennetään.

Keskeytys ei johda EKTR-asetuksen 55 artiklan 1 kohdassa ilmoitetun menojen tukikelpoisuuden päättymispäivän lykkäämiseen.

Komission maksettavana olevat tai jäsenvaltiolta takaisinperittävät enimmäismäärät muodostavat keskeytettyjen toimien osalta vielä maksamattoman sitoumuksen siihen asti, kun vastuussa olevat kansalliset viranomaiset tekevät asiaa koskevan lopullisen päätöksen.

Tämän vuoksi jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun tuloksesta. Oikeudellisen menettelyn tuloksen mukaan määräytyy se, maksetaanko lisää maksuja, peritäänkö jo suoritettuja maksuja takaisin vai vahvistetaanko jo suoritettut maksut. Jos määriä ei pystytä perimään takaisin, komissio voi jäsenvaltion pyynnöstä tehdä päätöksen unionin osuuden kattamisesta Euroopan unionin yleisestä talousarviosta ja suorittaa maksun.

Luettelo ohjelmassa pidetyistä keskeytetyistä hankkeista on esitettävä käyttämällä suuntaviivojen liitteessä 4 olevaa mallia.

9. MAKSUJEN KESKEYTTÄMINEN

Sulkemista koskevan ilmoituksen arvioinnin yhteydessä tarkastellaan kysymyksiä, jotka liittyvät sulkemisvaiheessa avoinna olevien välimaksujen keskeyttämiseen tai lykkäämiseen (EKTR-asetuksen 89 artikla). Loppumaksun maksamista koskevassa laskelmassa komissio ottaa tapauksen mukaan huomioon jäsenvaltioon sovellettavat rahoitusoikaisut EKTR-asetuksen 97 ja 98 artiklan mukaisesti.

10. EURO

EKTR-asetuksen 95 artiklassa määritetään sulkemisvaiheessa sovellettavat järjestelyt, jotka koskevat euron käyttöä EKTR:n budjettihallinnossa.

Liiteluettelo

Rahoitusjärjestelyvälineen seuranta AIR_SFC2007-järjestelmässä

Ei-toimivat hankkeet

Lopullinen tarkastuskertomus ja sulkemista koskeva ilmoitus – valmisteluohjeet

Keskeytetyt hankkeet

Liite I**Malli 1: Holding-rahaston avulla täytäntöönpannut rahoitusjärjestelyvälineen toimet (tähdellä merkityt kohdat ovat valinnaisia)**

Nro	Vaaditut tiedot	Vaadittu esittämismuoto	Huomautukset
I. Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyvälineen täytäntöön holding-tyyppisen rahaston tasolla			
I.1	 Holding-rahasto (nimi ja kotipaikka)	teksti	
I.2	 Holding-rahaston oikeudellinen asema	////////////////////////////////////	
	riippumattomat oikeudelliset yksiköt, joita ohjataan osarahoituskumppanien tai osakkaiden välisillä sopimuksilla	⊙	
	rahoituslaitoksen erillinen rahoitusrakenne	⊙	
I.2.1*	osarahoituskumppanin nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka	teksti	*
I.3	 Holding-rahaston hallinnoija	////////////////////////////////////	
	Euroopan investointipankki (EIP)	⊙	
	Euroopan investointirahasto (EIR)	⊙	
	muu rahoituslaitos kuin EIP/EIR	⊙	
	muu elin	⊙	

I.3.1	muun elimen nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka	teksti	
I.4	 Holding-rahaston hallinnoijan valintamenettely	////////////////////////////////////	
	tehdään julkisia hankintoja koskeva sopimus noudattaen voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä	⊙	
	myönnetään tukea (komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 36 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti)	⊙	
	tehdään sopimus suoraan EIP:n tai EIR:n kanssa	⊙	
I.5	Hallintoviranomaisen kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	PP/KK/VVVV	
I.6	Tämän holding-rahaston avulla täytäntöönpanojen rahoitusjärjestelyvälineiden lukumäärä	luku	
II. Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyvälineen täytäntöön			
II.1	Rahoitusjärjestelyväline (nimi ja kotipaikka)	teksti	
II.2	Sovelletaanko komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 35, 36 vai 37 artiklaa?	////////////////////////////////////	
	a) rahoitusjärjestelyvälineet yrityksille	⊙	
	b) rahastot tai muut kannustinjärjestelmät, jotka tarjoavat lainoja, takaisinmaksettaville investoinneille annettavia takuita, tai vastaavat välineet	⊙	

II.3	Rahoitusjärjestelyvälineen kautta loppukäyttäjille tarjotun rahoitustuotteen tyyppi	////////////////////////////////////	
II.3.1	pääoma	rasti ruutuun ☐	
II.3.2	laina	rasti ruutuun ☐	
II.3.3	takaus	rasti ruutuun ☐	
II.3.4	muut (korkotuet, takauspalkkiohyvitykset ja vastaavat toimenpiteet)	rasti ruutuun ☐	
II.4	Rahoitusjärjestelyvälineen hallinnoija (nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka)	teksti	
II.5	Rahoitusjärjestelyvälineen hallinnoijan valintamenettely	////////////////////////////////////	
	tehdään julkisia hankintoja koskeva sopimus noudattaen voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä	⊙	
	myönnetään tukea (komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 35 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti)	⊙	
	tehdään sopimus suoraan EIP:n tai EIR:n kanssa	⊙	
II.7	Rahoitusjärjestelyvälineen oikeudellinen asema	////////////////////////////////////	
	riippumattomat oikeudelliset yksiköt, joita ohjataan osarahoituskumppanien tai osakkaiden välisillä sopimuksilla	⊙	
	rahoituslaitoksen erillinen rahoitusrakenne	⊙	

III. Rahoitusjärjestelyvälineeseen EKTR:sta myönnetyn tuen sekä tähän välineeseen maksetun kansallisen osarahoitusosuuden määrät			
III.1	Rahoitusjärjestelyvälineeseen toimintaohjelmasta myönnetyn tuen määrät		
III.1.1	Toimintaohjelma	teksti (CCI-numero + nimi)	
III.1.2	Toimintalinja	teksti	
III.1.3	Holding-rahastolle myönnetty tuki	%	
III.2	 Holding-rahastolle tästä toimintaohjelmasta myönnetyn tuen määrät		
III.2.1	 EKTR:sta myönnetyn tuen määrät		
III.2.1.1*	Rahoitus sopimuksessa sidotut EKTR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.1.2	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksetut EKTR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.2	 Kansallisen osarahoitusosuuden määrät		
III.2.2.1*	Rahoitus sopimukseen sidottu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.2	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksettu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.2.3*	Rahoitus sopimukseen sidottu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*

III.2.2.4	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksettu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.3*	 Holding-rahastolle toimenpideohjelman ulkopuolella maksettujen muiden tukien määrät (euroina)	luku (rahamäärä)	*
III.4	 Holding-rahastolle maksetut hallintokustannukset (komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti) (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.5	 Holding-rahastosta myönnetyn tuen määrät	//	
III.5.1*	Rahoitusjärjestelyvälineeseen oikeudellisesti sidottujen holding-rahaston varojen määrä (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.5.2	Rahoitusjärjestelyvälineelle tosiasiallisesti maksettujen holding-rahaston varojen määrä (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.5.3	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.6	 Holding-rahastosta rahoitusjärjestelyvälineelle maksetut hallintokustannukset (komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti) (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV. Rahoitusjärjestelyvälineestä maksetun EKTR:sta myönnetyn tuen sekä kansallisen osarahoitusosuuden määrät			
IV.1	 Loppukäyttäjille lainojen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)		
IV.1.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.1.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	//	*

IV.1.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.1.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	
IV.1.2.2*	Pk-yritykset	luku	*
IV.1.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.1.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.1.2.5*	muut	luku	*
IV.1.3*	Loppukäyttäjien kanssa tehtyjen lainasopimusten lukumäärä	luku	*
IV.1.4*	Loppukäyttäjien kanssa tehtyihin sopimuksiin sidottujen lainojen kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	*
IV.1.4.1*	josta toimintaohjelman rahoitusosuus	luku (rahamäärä)	*
IV.1.5	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksetut lainoihin tarkoitettun tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.1.5.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.1.6	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	PP/KK/VVVV	
IV.2	Loppukäyttäjille takausten muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.2.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*

IV.2.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.2.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	
IV.2.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.2.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.2.2.5*	muut	luku	*
IV.2.3*	Allekirjoitettuja takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärät (euroa)	luku (rahamäärä)	*
IV.2.4	Lainanottajalle tosiasiallisesti maksettuihin lainoihin liittyviä takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.4.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.5*	Takaussopimukseen liittyvien, lainanottajalle tosiasiallisesti maksettujen lainojen määrä	luku	*
IV.2.6	Takaussopimukseen liittyvien tosiasiallisesti maksettujen lainojen kokonaisarvo (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.7	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	PP/KK/VVVV	
IV.3	Loppukäyttäjille oman pääoman / pääomasijoituksen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.3.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*

IV.3.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.3.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	
IV.3.2.2*	Pk-yritykset	luku	*
IV.3.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.3.2.4*	muut	luku	*
IV.3.3*	Allekirjoitettujen sopimusten mukaisesti toteutettujen investointien lukumäärä	luku	*
IV.3.4	Sopimusten mukaisesti tehtyjen tosiasiallisten investointien kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.3.4.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.3.5	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	PP/KK/VVVV	
IV.4	Loppukäyttäjille muiden rahoitustuotteiden muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////	
IV.4.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.4.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////	*
IV.4.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.4.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b	luku	

	alakohdassa.		
IV.4.2.2*	Pk-yritykset	luku	*
IV.4.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.4.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.4.2.5*	muut	luku	*
IV.4.3	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksettu kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.3.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.4*	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti tarjottujen tuotteiden lukumäärä	luku	*
IV.4.5	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitus sopimuksen allekirjoittamispäivä	PP/KK/VVVV	
IV.5	Indikaattorit	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Luotujen tai turvattujen työpaikkojen lukumäärä	luku	*

Liite I**Malli 2: Ilman holding-rahastoa täytäntöönpannut rahoitusjärjestelyvälineen toimet (tähdellä merkityt kohdat ovat valinnaisia)**

Nro	Vaaditut tiedot	Vaadittu esittämismuoto	Huomautukset
II.A Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyvälineen täytäntöön			
II.1	Rahoitusjärjestelyväline (nimi ja kotipaikka)	teksti	
II.2	Sovelletaanko komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 35 vai 37 artiklaa?	////////////////////////////////////	
	a) rahoitusjärjestelyvälineet yrityksille	☉	
	b) rahastot tai muut kannustinjärjestelmät, jotka tarjoavat lainoja, takaisinmaksettaville investoinneille annettavia takuita, tai vastaavat välineet	☉	
II.3	Rahoitusjärjestelyvälineen kautta loppukäyttäjille tarjotun rahoitustuotteen tyyppi	////////////////////////////////////	
II.3.1	pääoma	rasti ruutuun ☐	
II.3.2	laina	rasti ruutuun ☐	
II.3.3	takaus	rasti ruutuun ☐	

II.3.4	muut (korkotuet, takauspalkkiohyvitykset ja vastaavat toimenpiteet)	rasti ruutuun ☐	
II.B Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyvälineen täytäntöön			
II.4	Rahoitusjärjestelyvälineen hallinnoija (nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka)	teksti	
II.5	Rahoitusjärjestelyvälineen hallinnoijan valintamenettely	////////////////////////////////////	
	tehdään julkisia hankintoja koskeva sopimus noudattaen voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä	⊙	
	myönnetään tukea (komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 36 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti)	⊙	
	tehdään sopimus suoraan EIP:n tai EIR:n kanssa	⊙	
II.7	Rahoitusjärjestelyvälineen oikeudellinen asema	////////////////////////////////////	
	riippumattomat oikeudelliset yksiköt, joita ohjataan osarahoituskumppanien tai osakkaiden välisillä sopimuksilla	⊙	
	rahoituslaitoksen erillinen rahoitusrakenne	⊙	
II.6	Hallintoviranomaisen kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	PP/KK/VVVV	

III. Rahoitusjärjestelyvälineeseen EKTR:sta myönnetyn tuen sekä tähän välineeseen maksetun kansallisen osarahoitusosuuden määrät			
III.1	Rahoitusjärjestelyvälineeseen toimintaohjelmasta myönnetyn tuen määrät		
III.1.1	Toimintaohjelma	teksti (CCI-numero + nimi)	
III.1.2	Toimintalinja	teksti (nro)	
III.1.3	Rahoitusjärjestelyvälineelle osoitettu rahoitusosuus	%	
III.2	Rahoitusjärjestelyvälineeseen toimintaohjelmasta myönnetyn tuen määrät		
III.2.1	EKTR:sta myönnetyn tuen määrät		
III.2.1.1*	Rahoitussopimuksessa sidotut EKTR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.1.2	Rahoitusjärjestelyvälineelle tosiasiallisesti maksetut EKTR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.2	Kansallisen osarahoitusosuuden määrät		
III.2.2.1*	Rahoitussopimukseen sidottu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.2	Rahoitusjärjestelyvälineelle tosiasiallisesti maksettu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	

III.2.2.3*	Rahoitussopimukseen sidottu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.4	Rahoitusjärjestelyvälineelle tosiasiallisesti maksettu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.3*	Rahoitusjärjestelyvälineelle toimintaohjelman ulkopuolella maksettujen muiden tukien määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.4	Rahoitusjärjestelyvälineelle maksetut hallintokustannukset (komission asetuksen (EY) N:o 498/2007 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti) (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV. Rahoitusjärjestelyvälineestä maksetun EKTR:sta myönnetyn tuen sekä kansallisen osarahoitusosuuden määrät			
IV.1	Loppukäyttäjille lainojen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.1.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.1.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	
IV.1.2.2*	Pk-yritykset	luku	*

IV.1.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.1.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.1.2.5*	muut	luku	*
IV.1.3*	Loppukäyttäjien kanssa tehtyjen lainasopimusten lukumäärä	luku	*
IV.1.4*	Loppukäyttäjien kanssa tehtyihin sopimukseen sidottujen lainojen kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	*
IV.1.4.1*	josta toimintaohjelman rahoitusosuus	luku (rahamäärä)	*
IV.1.5	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksetut lainoihin tarkoitetun tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.1.5.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2	Loppukäyttäjille takausten muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.2.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.2.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	
IV.2.2.2*	Pk-yritykset	luku	*

IV.2.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.2.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.2.2.5*	muut	luku	*
IV.2.3*	Allekirjoitettuja takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	*
IV.2.4	Tosiasiallisesti maksettuihin lainoihin liittyviä takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.4.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.5*	Takaussopimukseen liittyvien tosiasiallisesti maksettujen lainojen määrä	luku	*
IV.2.6	Takaussopimukseen liittyvien tosiasiallisesti maksettujen lainojen kokonaisarvo (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.3	Loppukäyttäjille oman pääoman / pääomasijoituksen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.3.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.3.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	

IV.3.2.2*	Pk-yritykset	luku	*
IV.3.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.3.2.4*	muut	luku	*
IV.3.3*	Allekirjoitettujen sopimusten mukaisesti toteutettujen investointien lukumäärä	luku	*
IV.3.4	Sopimusten mukaisesti tehtyjen tosiasiallisten investointien kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.3.4.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4	Loppukäyttäjille muiden rahoitustuotteiden muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.4.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.4.2.1.2.	Yritykset, joilla on alle 750 työntekijää tai joiden liikevaihto on alle 200 miljoonaa euroa, kuten tarkoitetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 35 artiklan 3 kohdan b alakohdassa.	luku	
IV.4.2.2*	Pk-yritykset	luku	*
IV.4.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*

IV.4.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.4.2.5*	muut	luku	*
IV.4.3	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksettu kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.3.1	josta EKTR:sta myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.4*	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti tarjottujen tuotteiden lukumäärä	luku	*
IV.5	Indikaattorit	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Luotujen tai turvattujen työpaikkojen lukumäärä	luku	*

Liite II

Sulkemista koskevat suuntaviivat 2007–2013

**Yhteenvetotaulukko ei-toimivista hankkeista
(liitetään loppukertomukseen)**

TOIMINTAOHJELMAN NIMI					
CCI-NUMERO					
TOIMINTALINJA	HANKKEEN VIITE	HANKKEEN NIMI	TUENSAAJAN/LOPPUKÄYTTÄJÄN NIMI	TODENNETUT MAKSETUT MENOT ¹⁾ (euroa)	UNIONIN TUKI (euroa)

--	--	--	--	--	--

1) Hankkeen osalta tosiasiallisesti maksetut todennetut menot yhteensä.

Liite III

Lopullinen tarkastuskertomus ja sulkemista koskeva ilmoitus – valmisteluohjeet

SULKEMISEN VALMISTELU

Sulkemisen valmistelun yhteydessä hallintoviranomaisten ja välittävien elinten on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

- Analysoidaan kaikkien tuensaajien lopulliset maksupyynnöt, jotka koskevat vuoden 2015 loppuun mennessä aiheutuneita menoja.
- Tehdään EKTR-asetuksen 59 artiklan a ja b alakohdan sekä EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 39 artiklan mukaiset hallintotarkastukset menojen tukikelpoisuuden ja sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi.
- Varmistetaan, että ohjelman lopullinen menoilmoitus (ilmoitus on toimitettava todentamisviranomaiselle hyvissä ajoin ennen 31. maaliskuuta 2017 olevaa määräaika) on täsmäytetty ja voidaan täsmäyttää ohjelman kirjanpitoaineistoon ja että riittävä jäljitysketju ulottuu loppukäyttäjän tasolle sekä unionin että kansallisten varojen osalta.
- Ohjelman lopullisesta menoilmoituksesta tarkastetaan tuensaajille tosiasiallisesti maksetut julkisen rahoitusosuuden määrät EKTR-asetuksen 78 artiklan 1 kohdan ja 80 artiklan mukaisesti.
- Varmistetaan, täyttyvätkö EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklassa säädetyt edellytykset, erityisesti kun kyseessä ovat rahoitusjärjestelyvälineet (sellaisina kuin ne määritellään EKTR-asetuksen 55 artiklan 8 kohdassa ja EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklassa).
- Varmistetaan, että kaikki seuraavissa tarkastuksissa havaitut virheet tai sääntöjenvastaisuudet on korjattu:
  - edellä mainittujen säännösten mukaisesti toimitetut hallintotarkastukset,
  - tarkastusviranomaisen tekemät järjestelmätarkastukset sekä EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 42 artiklan mukaisesti suoritettujen toimien tarkastukset,
  - todentamisviranomaisen suorittamat tarkastukset,
  - muiden kansallisten viranomaisten tekemät tarkastukset,
  - Euroopan komission tekemät tarkastukset,
  - Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset.

On huomattava, että monet edellä mainituista kohdista merkitsevät sellaisten tehtävien päätökseen saattamista, jotka on tehtävä säännöllisesti ohjelmien toteuttamisen aikana.

Sulkemisen valmistelun yhteydessä todentamisviranomaisen on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

- Laaditaan loppumaksua koskeva maksupyyntö ja EKTR-asetuksen 77 artiklan mukainen menoilmoitus.
- Varmistetaan, että hallintoviranomaiselta saadaan riittävästi tietoja, jotta voidaan todentaa ilmoitettujen määrien paikkansapitävyys, tukikelpoisuus ja sääntöjenmukaisuus.
- Varmistetaan, että EKTR-asetuksen 60 artiklassa (b–f alakohdassa) vahvistetut edellytykset täyttyvät. Tämä tarkoittaa, että takaisin perityt määrät on palautettu Euroopan unionin yleiseen talousarvioon ennen toimintaohjelman sulkemista tai että ne on palauttamisen asemasta otettu huomioon lopullisessa menoilmoituksessa.
- Varmistetaan, että kaikki virheet tai sääntöjenvastaisuudet on korjattu ja että tarkastusten yhteydessä tehtyjä päätelmiä ja suosituksia on kokonaisuudessaan noudatettu.
- Pyydetään tarvittaessa lisätietoja ja/tai tehdään omia varmistuksia.
- Laaditaan EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 46 artiklan 2 kohdan ja liitteen X mukaisesti lopullinen lausunto, jossa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin. Lausunto on toimitettava viimeistään 31. maaliskuuta 2017.
- On tärkeää, että loppumaksua koskeva maksupyyntö ja menoilmoitus toimitetaan tarkastusviranomaiselle hyvissä ajoin (esimerkiksi vähintään kolme kuukautta ennen 31. maaliskuuta 2017 olevaa määräaikaa), jotta tällä on riittävästi aikaa sulkemista koskevan ilmoituksen edellyttämään tarkastustyöhön¹⁰.
- Laaditaan EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukainen menoilmoituksen liite, jossa on tietoja rahoitusjärjestelyvälineistä.

Sulkemisen yhteydessä tarkastusviranomaiselle kuuluvat seuraavat tehtävät:

- Varmistetaan, että edellä yksilöidyt kohdat on otettu asianmukaisesti huomioon hallintoviranomaisen / välittävien elinten ja todentamisviranomaisen sulkemisen valmistelun yhteydessä toteuttamissa toimenpiteissä.
- Varmistetaan, että hallintoviranomaiselta, välittäviltä elimiltä ja todentamisviranomaisilta on saatu riittävästi luotettavaa tietoa, jotta on mahdollista esittää lausunto siitä, antaako lopullinen menoilmoitus kaikilta olennaisilta osin oikean kuvan toimintaohjelmassa maksetuista menoista, pitääkö kyseiseen ohjelmaan loppumaksuna maksettavaa unionin

¹⁰ Lopullinen lausunto, jossa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin, on tarkoitus laatia vuoden 2017 alussa. Lausunto on joka tapauksessa toimitettava tarkastusviranomaiselle ajoissa, jotta tämä voi suorittaa tarvittavat lisätarkastukset.

rahoitusosuutta koskeva maksupyyntö paikkansa ja ovatko lopullisen menoilmoituksen perustana olevat tapahtumat laillisia ja säännönmukaisia.

- Varmistetaan, että kaikki seuraavissa tarkastuksissa havaitut virheet tai sääntöjenvastaisuudet on korjattu:
  - edellä mainittujen säännösten mukaisesti toimitetut hallintotarkastukset,
  - EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 42 artiklan mukaisesti suoritettujen toimien tarkastukset,
  - muiden kansallisten viranomaisten tekemät tarkastukset,
  - Euroopan komission tekemät tarkastukset,
  - Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset.
- Huolehditaan siitä, että kaikki tarkastusviranomaisen toimia tarkastaessaan havaitsemat virheet analysoidaan vuotuisissa tarkastuskertomuksissa ilmoitettujen virheiden käsittelyä koskevien komission ohjeiden¹¹ mukaisesti. Erityisesti on huomattava, että ”kun on kyse järjestelmästä aiheutuvasta sääntöjenvastaisuudesta, jäsenvaltion on laajennettava tutkimuksiaan siten, että ne kattavat kaikki toimet, joihin sääntöjenvastaisuudet ovat voineet vaikuttaa”¹².
- Varmistetaan siitä, että todentamisviranomaisen on noudattanut EKTR-asetuksen 60 artiklassa (b–f alakohta) säädettyjä edellytyksiä eli että takaisinperityt määrät on tosiasiallisesti vähennetty ennen toimintaohjelman sulkemista.
- Tarkastetaan, että todentamisviranomaisen on laatinut asetuksen (EY) N:o 498/2007 46 artiklan 2 kohdan ja liitteen X mukaisesti lopullisen lausunnon, jossa esitetään palautetut ja takaisinperityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin. Tarkastusviranomaisen tehtävänä on tarkastaa, että lausunnon sisältämät tiedot voidaan osoittaa paikkansapitäviksi todentamisviranomaisen järjestelmään kuuluvien tietojen avulla ja että lausunnossa esitetään kaikki sääntöjenvastaisuudet, joihin kohdistuu rahoitusoikaisu sulkemiseen mennessä. Lopullisessa tarkastuskertomuksessa on ilmoitettava tätä koskevat tarkastusviranomaisen tarkastustulokset sekä päätelmät 46 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettavan todentamisviranomaisen lausunnon luotettavuudesta ja täydellisyydestä. Jos lopullinen lausunto, jossa esitetään palautetut ja takaisinperityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin, ei tarkastusviranomaisen näkemyksen mukaan ole luotettava ja/tai täydellinen, tämä katsotaan ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmässä olevaksi vakavaksi puutteeksi, jonka perusteella voidaan tehdä rahoitusoikaisuja.
- Lopullisen menoilmoituksen ja loppumaksua koskevan pyynnön osalta varmistetaan erityisesti seuraavat seikat:
  - asiakirjojen moitteeton laatiminen,

¹¹ EFFC-muistio 87/2012, 9.11.2012.

¹² EKTR-asetuksen 98 artiklan 4 kohta.

- laskelmien paikkansapitävyys,
- lopullisen ilmoituksen täsmäyttäminen hallintoviranomaisen ja välittävien elinten ilmoitusten kanssa,
- yhdenmukaisuus tuoreimpaan voimassa olevaan päätökseen sisältyvien sovellettavien rahoitustaulukoiden kanssa,
- vastaavuus ohjelman täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa olevien rahoitustietojen kanssa, mukaan luettuina sääntöjenvastaisuuksia koskevat tiedot,
- vähennysten moitteeton suorittaminen niiden palautusten ja takaisinperintöjen osalta, jotka mainitaan lausunnoissa, joissa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin (asetuksen (EY) N:o 498/2007 liite X).
- Varmistetaan, että menoilmoituksen mukana on EKTR:n täytäntöönpanoasetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukainen liite, jossa on tietoja rahoitusjärjestelyvälineistä.

Tarkastusviranomaisen on selostettava lopullisessa tarkastuskertomuksessa, mitä toimenpiteitä edellä mainittujen näkökohtien osalta on toteutettu, ja otettava huomioon seuraavat seikat:

- Jos tarkastusviranomaisen tukeutuu muun kansallisen viranomaisen tekemään työhön järjestelmätarkastusten ja toimien tarkastusten yhteydessä, tarkastusviranomaisella olisi oltava täysi luottamus kyseisen viranomaisen työhön ja tämä olisi tuotava selvästi esiin lopullisessa tarkastuskertomuksessa. Jos tarkastusviranomaisella ei ole tällaista luottamusta, lopullisessa tarkastuskertomuksessa on ilmoitettava ongelman ratkaisemiseksi toteutetut toimenpiteet ja esitettävä, onko tarkastusviranomaisen saanut niiden pohjalta riittävän varmuuden siitä, että tarkastustyö on suoritettu unionin ja kansallisen säännösten sekä kansainvälisesti hyväksytyjen tarkastusstandardien mukaisesti.
- Lopullisessa tarkastuskertomuksessa on esitettävä tietoja sääntöjenvastaisuuksien seurannasta.
- Lopullisessa tarkastuskertomuksessa on ilmoitettava seuraavat tiedot ohjelmittain:
  - vuotuiset projisoidut kokonaisvirhetasot, jotka on kunakin vuotena ilmoitettu vuotuisissa tarkastuskertomuksissa (tai mahdollinen tarkistettu virhetaso vuoden 2015 vuotuisen tarkastuskertomuksen osalta) (ilmoitettuja menoja ja tehtyjä otantatarkastuksia koskevan taulukon sarake D),
  - vuotuinen projisoitu kokonaisvirhetaso, joka perustuu 1. heinäkuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2016 välisenä aikana tehtyihin toimien tarkastuksiin ja kattaa vuosina 2015 ja 2016 ilmoitetut menot (sarake D),
  - riskin määrällinen arviointi vuosikohtaisesti (sarake E) käyttämällä projisoitua kokonaisvirhetasoa (sellaisena kuin se on esitetty vuotuisessa

tarkastuskertomuksessa) ja suhteuttamalla se perusjoukkoon tai käyttämällä projisoitua kokonaisvirhetasoa tai kiinteää määrää, josta on sovittu komission kanssa arvioinnin perusteella,

- muut tarkastetut menot vuosikohtaisesti (sarake H) eli täydentävän otannan menot ja satunnaisotannan menot muulloin kuin viitevuonna sekä vastaava sääntöjenvastaisten menojen määrä (sarake I),
  - kaikkien niiden rahoitusoikaisujen summa (jäsenvaltion täytäntöönpanoasetuksen liitteen X mukaisesti ilmoittamat palautetut ja takaisin perityt määrät), jotka jäsenvaltio on tehnyt tuensaajien maksamien kokonaismenojen perusteella (sarake F),
  - kunkin viitevuoden jäännösriskin määrä (sarake G), joka saadaan, kun riskin määrällisestä arvioinnista (sarake E) vähennetään kaikki edellä olevassa kohdassa (sarake F) mainitut rahoitusoikaisut,
  - sulkemisvaiheen jäännösriski, joka saadaan, kun vuotuisten jäännösriskien summa jaetaan sulkemisvaiheessa ilmoitettujen kokonaismenojen summalla. ($K = G/A$)
- Sulkemista koskevassa ilmoituksessa esitettävä tarkastusviranomaisen lausunto on laadittava ottaen huomioon vuotuisissa tarkastuskertomuksissa ilmoitettujen virheiden käsittelyä koskevat komission ohjeet. Toisin sanoen tarkastusviranomaisen voi antaa vakiomuotoisen lausunnon, jos jäännösriski on sulkemisvaiheessa pienempi kuin olennaisuusraja (2 prosenttia ilmoitetuista menoista). Tämän riskin ollessa 2 prosenttia tai suurempi on aiheellista antaa huomautuksia sisältävä lausunto, jollei jäsenvaltio toteuta tarvittavia oikaisutoimenpiteitä¹³ (ks. mainittujen ohjeiden 5.3 ja 5.4 kohdat) kyseisen riskin perusteella ennen kuin sulkemista koskeva ilmoitus esitetään komissiolle.
  - Lopullisen tarkastuskertomuksen 9 kohdassa esitettävä ilmoitettuja menoja ja tehtyjä otantatarkastuksia koskeva taulukko on seuraavanlainen.

---

¹³ Vakiomuotoisen lausunnon saaminen edellyttää, että oikaisutoimenpiteillä varmistetaan alle olennaisuusrajan oleva jäännösriski.

TAULUKKO: ILMOITETUT MENOT JA TEHDYT OTANTATARKASTUKSET

Viitevuosi	Rahasto	Viite (CC I-numero)	Ohjelma	Viitevuotena ilmoitetut menot (A)	Satunnaisotantaan perustavassa tarkastuksessa viitevuodelta tarkastetut menot (B)		Sääntöjenvastaisten menojen määrä ja prosentuaalinen osuus (virhetaso) satunnaisotannassa ^[14] (C)		Projisoitu kokonaisvirhetaso ^[15] (D)	Riskin määrällinen arviointi ^[16] (E)	Rahoituslaitosten, jotka jäsenvaltio on tehnyt tuensaajien maksamien kokonaismenojen perusteella ^[17] (F)	Jäännösriskin määrä (G=E-F)	Muut tarkastetut menot (H) ^[18]	Muisstarkastetuissa menotodettujen sääntöjenvastaisen menojen määrä (I)	Kumulatiivisesti tarkastetut menot yhteensä ^[19] prosenttiosuutena kumulatiivisesti ilmoitetuista kokonaismenosta (J) = [(B)+(H)]/A
					Määrä ^[20]	% ^[21]	Määrä	%							
2007															
	EK TR														
Vuoden 2007 välisumma (kun kyseessä yhteinen järjestelmä, sama rahasto)															
2008															
	EK TR														
Vuoden 2008 välisumma (kun kyseessä yhteinen järjestelmä, eri rahastot)															
...															

¹⁴ Jos satunnaisotantaan sisältyy useampia rahastoja tai ohjelmia, tiedot sääntöjenvastaisten menojen määrästä ja prosenttiosuudesta (virhetaso) koskevat koko otantaa eikä niitä ole mahdollista esittää ohjelman/rahaston tasolla.

¹⁵ Projisoidun kokonaisvirhetason käsitettä selostetaan otantaohjeiden 2.6 kohdassa (EFFC-muistio 87/2012, 9.11.2012).

¹⁶ Riskin määrällinen arviointi vuosikohtaisesti (sarake E) i) käyttämällä projisoitua kokonaisvirhetasoa (sellaisena kuin se on esitetty vuotuisessa tarkastuskertomuksessa) ja suhteuttamalla se perusjoukkoon tai ii) käyttämällä projisoitua kokonaisvirhetasoa tai kiinteää määrää, josta on sovittu komission kanssa arvioinnin perusteella.

¹⁷ Sarakkeen F loppusumman olisi oltava yhdenmukainen verrattuna palautettuihin ja takaisin perittyihin määriin, jotka jäsenvaltio on ilmoittanut asetuksen (EY) N:o 498/2007 liitteen X mukaisesti.

¹⁸ Täydentävän otannan menot ja satunnaisotannan menot muulloin kuin viitevuonna (lisätietoja on vuotuisia tarkastuskertomuksia ja lausuntoja koskevissa ohjeissa, EFFC-muistio 0037/2009-EN).

¹⁹ Sisältää sekä satunnaisotannalle tarkastetut menot että muut tarkastetut menot.

²⁰ Tarkastettujen menojen määrä.

²¹ Tarkastettujen menojen prosentuaalinen osuus komissiolle ilmoitetuista menoista viitevuonna.

2016															
YHTEE NSÄ ^[22]															
Jäännösriski sulkemisvaiheessa															
(K) = (G)/(A)															

²²

Sarakkeessa A ilmoitettujen vuotuisten määrien on oltava samansuuruiset kuin vastaavassa vuotuisessa tarkastuskertomuksessa taulukossa 9 ilmoitetut määrät. Sarakkeen A loppusumman on oltava yhtä suuri kuin kokonaismäärä, joka on esitetty sulkemisvaiheessa menoja koskevassa todistuksessa ja menoilmoituksessa sekä loppumaksua koskevassa maksupyynnössä.

Liite IV

Sulkemista koskevat suuntaviivat 2007–2013

**Yhteenvetotaulukko keskeytetyistä hankkeista
(liitetään loppukertomukseen)**

TOIMINTAOHJELMAN NIMI				
CCI-NUMERO				
TOIMINTALINJA	HANKKEEN VIITE	HANKKEEN NIMI	TUENSAAJAN/LOPPUKÄYTTÄJÄN NIMI	TUENSAAJAN/LOPPUKÄYTTÄJÄN MAKSAMATTOMIEN TUKIKELPOISET MENOT (euroa)

1) Hankkeen osalta tosiasiallisesti maksetut todennetut menot yhteensä.

* Merkitään rasti asiaankuuluvaan sarakkeeseen.

Liite V

Sulkemista koskevat suuntaviivat 2007–2013

Yhteenvetotaulukko jaetuista hankkeista

(liitetään loppukertomukseen komission pyynnöstä)

TOIMINTAOHJELMAN NIMI				
CCI-NUMERO				
TOIMINTALINJA	HANKKEEN VIITE	HANKKEEN NIMI	TUENSAAJAN/LOPPUKÄYTTÄJÄN NIMI	TODENNETUT MAKSETUT MENOT (euroa)

1) Hankkeen osalta tosiasiallisesti maksetut todennetut menot yhteensä.

2) Mainitaan kauden 2014–2020 toimintaohjelma, jonka puitteissa hankkeen toinen vaihe saatetaan loppuun.